

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Van God verlaten

„Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten ?

Mattheus 27 : 46b.

Deze tekst brengt ons naar het dieptepunt van de smartenweg, die Jezus gegaan is. Hoe vreselijk Zijn lijden geweest is in Gethsemané waar Hij kruipen moest in het stof; hoe bitter de hoon ook was, die men Hem heeft aangedaan; hoe pijnlijk de kruisiging Zijn lichaam geteisterd heeft, maar dit, dit is het ergste van alles, wanneer Hij, niet maar in een ogenblik van moedeloosheid, maar meegesleurd door de kolken der verdorpenis, gaat uitroepen: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten ?”

Wij kunnen niet peilen hoezeer Jezus geleden heeft, maar wat daar in de duisternis van Golgotha gebeurd is, wat Jezus doorgestaan heeft vernemen wij in die korte roep, die zich losscheurt uit Zijn ziel: „waarom hebt Gij Mij verlaten ?”

Er komen hier vragen bij ons op.

Was Jezus niet God en mens in enigheid des persoons, ook toen Hij aan het kruis hing ? Kon Hij dan ooit van God verlaten zijn ? Het is nog maar kort geleden, dat Hij sprak: „Ik en de Vader zijn een” en zou dan nu de Vader Hem verlaten hebben ?

Gemakkelijk zouden we de vragen kunnen vermenigvuldigen, maar we moeten het toegeven: we staan hier voor een raadsel, waarvan ons denken de oplossing niet kan vinden. We staan voor een diepte, waarbij wij met ons menselijk verstand niet kunnen.

Het gaat ook niet om het begrijpen van wat hier gebeurt. Wie kan de diepten Gods peilen en wie kan opklimmen tot de hoogten Gods ? Het gaat er om wat Jezus in de weg van lijden en sterven verworven heeft voor Zijn volk.

Natuurlijk bleef Jezus God en mens.

En zou de Vader Hem niet lief gehad hebben, toen Hij daar hing in de bangste smarten ? Als de Vader Hem ooit liefgehad heeft, dan is het zeker toen geweest toen het Offerlam zich in de dood gaf.

Wat is dat verlaten zijn dan geweest. Was het alleen een gevoel van eenzaamheid, dat Jezus kreeg, toen het zo donker om Hem heen werd ?

Een gevoel zoals wij dat ook wel kunnen hebben, als het leven ons loslaat en wij geen vriend of geliefde hebben bij wie we onze nood kunnen klagen ? En die ons troost door zijn meeleven ? Hoe kunnen we in het alleen-zijn snakken naar iemand, die ons begrijpt en ons koestert en als we zo iemand niet vinden, wat kan de smart dan groot zijn.

Als we zo het kruiswoord willen verklaren, zouden we Hem, Die het uitgeroepen heeft, groot onrecht aandoen. Wie de klacht van Jezus wil trachten te verstaan, zal haar hebben te zien als de vervulling van wat profetisch gezegd is door David in Psalm 22. Lees die Psalm eens goed. David is de gezalfde Gods; hij is door de Heere geroepen tot het koningschap. En wat kreeg hij ? In plaats van eer en zegen kreeg hij smaad en vloek. Hij zegt het zelf: ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen, veracht van het volk. Rondom hem zijn de vijanden. David drukt zich sterk uit: daar zijn de stieren van Bazan, honden omringen hem, daar is een rot var-

boosdoeners. En waar is nu God ?

In de bange nood van die aanval der vijanden heeft David gebeden om hulp, maar de Heere doet of Hij niet hoort. Eindelijk houdt de dichter het niet langer uit en uit zijn bange ziel komt de schreeuw: „mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten ?”

Wat David hier doorleeft is maar niet de kwetsing van zijn gevoel, maar het is de aanvechting van zijn geloof in Gods trouw, in de waarmaking van Zijn Woord. Het schijnt, dat Gods zaak onder gaat.

En zie, nu neemt Jezus hier dit woord over. Dat is maar niet het toepasselijk aanhalen van een Bijbelwoord, neen, het is het brengen van dit woord uit Psalm 22 tot de verschrikkelijke hoogspanning van zijn betekenis, die zelfs door David in zijn smart niet kon worden beseft.

Jezus vervulde in Zijn lijden wat eeuwen tevoren was geleden en bezongen door David. De vorst der duisternis komt hier met al zijn trawanten op Jezus aan; de hel breekt los en stormt op Hem aan: „waar blijft nu uw God ?”

„Houdt ge nu nog vast aan Hem ?” „Gij, o Jezus, houdt het niet uit tegen mij, wees vervloekt. Gij de mijne voor eeuwig”.

En waar is nu God ?

God houdt Zich verborgen. Hier is niet het Vaderoog om toe te blinken; hier klopt niet het Vaderhart; hier is niet de Vaderhand, die Hem toegestoken wordt. Hier kunnen en mogen de hemelen zich niet openen en de Vaderstem mag niet klinken: „Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb.”

Het is het uur der duisternis.

In deze ontzagelijke duisternis nadert de Borg voor de Rechter van hemel en aarde om het grote offer te brengen, waarop alle offers in de oude bedeling hebben geduid en terwijl Hij God nadert komt Hem de vloek der zonde en de gestrengheid der goddelijke gerechtigheid zo onweerstaanbaar tegen, dat het Hem is alsof Hij voor eeuwig verzinken zal, zodat de woorden Hem over de lippen komen: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten ?”

God is geweken. Het stierenheir rondom het kruis en dan.....God niet nabij. Als het oog van Jezus de Vader zoekt, ontdekt het niet anders dan de blik van de Rechter, Die vonnis gewezen heeft: „vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.”

Jezus is de tot zonde gemaakte en de tot een vloek gewordenene.

En als zodanig komt het oordeel van de heilige en rechtvaardige God over Hem heen. „Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt was op hem.....de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.”

De eerste Adam had God verlaten. Nu kwam de rechtvaardige straf: de tweede Adam werd van God verlaten. Dat is omdat wij onze Maker hebben verlaten, Hem de rug hebben toegekeerd. Wij hadden voor eeuwig van God verlaten moeten zijn. Wij hebben niets anders verdiend dan de buitenste duisternis. Het ging er om of Jezus, de Plaatsbekleder van al de zijnen, in die onuitsprekelijke benauwdheid van angst der hel toch vast zou houden aan God en gehoorzaam Zijn arbeid volbrengen.

Het ging er om, dat, terwijl God Hem verliet, Hij toch God niet zou verlaten, maar vast zou olijven houden aan God en aan het Woord des

Van de administratie

Ook van het nummer van 2 april j.l. kregen we weer een exemplaar teruggestuurd, met als reden „vertrokken”. Het was het blad bestemd voor J.C.W. Kooyman, Blaaksedijk Oost 22, 3274 LC Heinenoord. Wie helpt ons aan het juiste adres ?

We mochten dit keer weer 4 nieuwe abonnees noteren en ontvingen f 332,50 aan giften, waarvoor hartelijk dank.

We hopen elkaar op zaterdag 25 april a.s. weer te ontmoeten in Sliedrecht. Heeft u nieuwe abonnees, we willen ze graag noteren, wilt u abonnementsgeld betalen of heeft u iets anders te melden, komt u gerust even naar de consistorie.

De Heere geve ons met elkaar een goede dag en Zijn Woord, dat ook dan weer gebracht zal worden, mocht voor jong en oud nog rijk gezegd worden.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Heeren. Zo alleen zou God komen tot Zijn eer en zijn volk tot de zaligheid.

En kniel nu aanbeddend neer voor het grote, goddelijke diepe wonder: Jezus roept **Mijn God, Mijn God**. Jezus klemt Zich vast aan het enige dat overbleef: het Woord Gods. Daarom heeft Hij juist Zijn diepe lijden uitgedrukt in een woord der Heilige Schrift. Dat woord liet Hem niet los en hij het Woord niet. Hij bracht het tot zijn volheid.

Dat is de overwinning van de Borg. De Zaligmaker heeft Zich door de dood „heengeploofd.”

Hij heeft al de angsten en verschrikkingen der hel op Zich geladen, opdat Hij de zijnen met zijn vrede zou vervullen. En zo komt uit de stikdonkere nacht van Golgotha de blijde zonneglans der genade voort, die arme zondaren de stof biedt tot een eeuwige lofzang.

Kennen wij deze Borg door het geloof ? Is Hij ons geopenbaard in al zijn noodzakelijkheid en genoegzaamheid.

Hoe kunnen wij, Adamskinderen, voor de heilige en rechtvaardige God bestaan als we geen bedekking hebben in en met het bloed van deze Borg.

Wij hebben verdiend in de eeuwige duisternis buiten de Heere weg te zinken.

Hebben wij de Heere Jezus nodig gekregen, omdat we ons als schuldigen leerden kennen ? Hebben we ons voor de rechtvaardige Rechter leren buigen in onze zonde er schuld ? Moesten we erkennen de dood waardig te zijn en hebben we leren roepen uit de diepte van onze nood tot de Heere ? Bogen we aan de voet van het kruis en kennen we de kracht van Jezus' bloed ?

B. Tamminga.

DE DORDTSE LEERREGELS Les 57.

HOOFDSTUK III/IV.
Artikel XVa.

We lezen:

„Deze genade is God niemand schuldig; want wat zou Hij schuldig zijn degene, die Hem niets eerst geven kan, opdat het Hem vergolden worde ? Ja, wat zou God die schuldig zijn, die van zichzelf niet anders heeft dan zonde en leugen ? Diegene dan, die deze genade ontvangt, die is Gode alleen daarvoor eeuwige dankbaarheid schuldig en dankt Hem ook daarvoor; diegene, die deze genade niet ontvangt, die acht ook deze

Geestelijke dingen gans niet en behaagt zichzelf in het zijne, of zorgeloos zijnde, roemt hij ijdelijk, dat hij heeft, hetgeen hij niet heeft."

Wij zien hier weer duidelijk de achtergrond getekend van wat de Remonstranten leren, namelijk, dat de genade, welke God geeft in feite **helpende** genade is, God wat en de mens wat.

Daarom de opmerking van onze vaders: „Ja, wat zou God diè schuldig zijn, die van zichzelf niet anders heeft dan zonde en leugen ?

Dat wil dus zeggen, dat het geloof alleen GAVE GODS is, zoals artikel XIV verklaart, op grond van Efeze 2:8 en 9: „Want uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof en dat niet uit u, het is Gods gave, niet uit de werken, opdat niemand roeme."

De Remonstranten leren, dat de gave Gods ten deze alleen in het **aanbod** ligt. God geeft namelijk de mens de **macht** om te komen tot het geloof. Die macht kan de mens gebruiken of ongebruikt laten. Dat ligt helemaal aan de mens zelf.

Welnu, vandaar dat onze vaders hier in artikel XV er nadrukkelijk op wijzen, dat God deze genade aan niemand schuldig is. Daarom kan genade nooit enige **verplichting** zijn. Dan zou ook genade geen genade meer zijn.

Neen ! God blijft altijd vrij om te geven. We spreken dan ook van: **vrije, soevereine genade** !

De apostel beschrijft die vrijheid van de genade-gave in Romeinen 9 als Zijn **VRIJ-MACHT**, Zijn soevereiniteit. Hij vergelijkt deze vrijmacht bij de vrijmacht van de pottenbakker. We lezen in vers 21:

„Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfde klomp te maken het ene vat ter ere en het andere ter onere ? En in vers 18:

„Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil en verhardt, dien Hij wil."

Wel, zegt de apostel in vers 14: „Wat zullen wij dan zeggen ? Is er onrechtvaardigheid bij God ? Dat zij verre."

Toch hebben velen er moeite mee om dit te aanvaarden. Het ongeloof horen we dan ook altijd zeggen: Is dat rechtvaardigheid of liefde van God, dat we hiër overvloed hebben en in andere werelddelen..... honger en ellende ? Zo wordt er ook geredeneerd bij o.a. een plotseling verlies van een vader of moeder of kind uit een druk gezin. Vaak betreft zulks ook ten opzichte van Gods verkiezing. Hoe komt dat en wat is bij hen de fout ?

Wel, dat men van Gods vrijmachtige daden, van Zijn soevereiniteit..... een **willekeurige** handeling of daad maakt, zonder enig rechtvaardigheidsbesef. Men wil Gods gedachten en redenen **AFMETEN** aan onze gedachten.

Maar hoe moeten we dan zulke onbegrijpelijke en zogenaamde tegenstrijdigheden zien ? Wel, geheel overeenkomstig ZIJN Goddelijke wijsheid en redenen ! En met dien verstande, dat God daarvoor (dat onbegrijpelijke) Zijn wijze redenen heeft, maar die Hij niet behoeft te verklaren, maar die verborgen houdt.

En nu is het alleen Zijn grote genade, wanneer Hij in zulke wegen en omstandigheden een mens doet **buigen** onder Zijn slaande Hand en de roede doet kussen. Zeer opmerkelijk is dan daarbij, dat men die redenen niet meer zoekt aan de weet te komen, maar met de dichter van psalm 39 mag belijden:

„Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want GIJ HEBT HET GEDAAN !"

Ja, wat is het dan groot met diezelfde dichter ook te mogen betuigen, zoals in vers 8: „En nu, wat verwacht ik, o Heere ? Mijn hoop, die is op U."

Welnu, zo geeft God Zijn weldaden uit vrijmachtige genade. Er is dus van geen enkele verdienste sprake. En die is Gode daarvoor eeuwige dankbaarheid schuldig, zo lezen we in het artikel. Dan mogen Gods kinderen met David instemmen:

„Wat zal ik met Gods weldaân overlaân,
Die trouwe Heer' voor Zijn genâ
vergelden ?
'k Zal bij de kelk des heils Zijn naam
vermelden
En roepen Hem met blijd' erkenenis
aan."

En wat is nu het voornaamste stuk der dankbaarheid ? Onze Heidelberger zegt in Zondag 45: het **gebed** ! We lezen in dat antwoord op vraag 116: „Welke God van ons vordert en dat God Zijn genade en de Heilige Geest alleen aan diegenen geven wil, die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken."

Het „gebed" is het voornaamste stuk der dankbaarheid.

Ja, want hoe zal Gods kind die ware dankbaarheid kunnen bewijzen, die Gode welbehagelijk is ?

David vroeg: „Och, of nu al wat in mij is, Hem prees !" Ja, want dat is die trouwe God zo eeuwig waardig. Maar hoe kon hij dat opbrengen ? „Wat zal ik de Heere vergelden ?" zo vraagt hij in psalm 116.

Ach wat moet het begenadigde hart zich telkens weer aanklagen vanwege zijn snode ondankbaarheid ! En die dankbaarheid is toch ook een van de onmisbare vruchten des geloofs. De begenadigde staat er ook naar om die te openbaren. Want de Heere maakt geen „anti-nomianen". Dat zijn degenen, die koudweg redeneren: wat kan ik daaraan doen, zo ben ik nu eenmaal en ik kan mijn karakter toch niet verbeteren. Paulus zegt in Romeinen 6:1: „Wat zullen wij dan zeggen ? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde ? Dat zij verre. Wij die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven ?"

Zo is dus Gods kind het er niet mee eens, dat het dikwijls zo ondankbaar leeft.

Zie, daarom is het zo groot, dat er voor zulk een volk in de hemel aan de rechterhand Gods zit een „biddende en dankende Hogepriester ?"

En nu leert Hij door Zijn Geest enerzijds in de weg der verdere ontdekking, wat Christus getuigde van de onvruchtbare vijgeboom: „Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid." En moet Gods kind ook met smart erkennen, dit waardig te zijn. Maar anderzijds mag het ook rijk ervaren, wat de Heere getuigt in Hosea 14:9c: „Uwe vrucht is uit Mij gevonden !" En hoe delen zij in die vrucht ? Dat verklaart Christus de Zijnen in Johannes 15:2:

„Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg en alle, die vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage."

En in vers 5:

„Ik ben de Wijnstok en gij de ranken; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen."

En hoe staat het nu met hen, die deze **genade** niet ontvangen ?

Wel, van hen zegt artikel XV verder:

„Die acht ook deze geestelijke dingen gans niet en behaagt zichzelf in het zijne, of zorgeloos zijnde, roemt hij ijdelijk, dat hij heeft, hetgeen hij niet heeft."

Dat zijn dus de „zorgelozen". Zij maken zich heel niet druk over de dingen der eeuwigheid. Het zijn „gerusten in Sion", van wie we lezen in Amos 6:1. En dat zijn niet alleen zij, die zich afkerig betonen van de zuivere leer der waarheid, maar ook zij, die zich alleszins als „rechtzinnig" uitgeven en zweren bij de z.g.n. oude waarheid, maar die tot hun dood toch heel rustig voortleven alsof er geen eeuwig verderf is, dat hen wacht ! Ook in dit opzicht geldt 't van dezulken: „die de geestelijke dingen gans niet achten." Ja, die deze dingen wel **bepraten**, maar verder rustig aan hun plaats kunnen laten.

O, wat zal dat vreselijk zijn, onder het Evangelie van vrije genade verloren te moeten gaan. Het bloed van Jezus Christus onrein te achten. En dat evangelie is toch zulk een **ruim** evangelie en niet minder dat **bloed**. Want dat reinigt van **alle** zonden ! O, dan kan 't voor de grootste der zondaren, voor

„vromen" en „goddelozen". Ach, moest er nog iets van onszelf bij komen. dan ware 't voor eeuwig kwijt.

„Rijken" zend Hij ledig weg, maar „armen" (van geest) worden met goederen vervuld ! Hebt u 't al mogen beleven ?

't Zal ook vreselijk zijn, genade te **mienen** bezitten op grond van een uiterlijk of vormelijk godsdienstig leven en dan straks te moeten horen: „Ik heb u nooit gekend." De Paasdagen zullen D.V. weer aanbreken. Dat de grote Paas-Overwinnaar Zijn levend-makende kracht ons schenke en Zijn genade-werk in ons verheerlijke, door de Heilige Geest en door Zijn evangelie. Geve Hij „geloofs-doorbraak" tot „geloofs-betrachting" om te mogen roemen in Zijn vrijmachtige genade, voor 't eerst of bij vernieuwing !

„'k Roem in vrije gunst alleen !"

„Die roemt, roeme in de Heere !"

Dr.

v.L.

ONTMOETINGS DAG

Voor de laatste keer kunnen we allen uitnodigen om D.V. zaterdag 25 april a.s. de ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand bij te wonen. Zoals bekend is het de bedoeling, dat deze gehouden wordt in het kerkgebouw van Sliedrecht-centrum. Het programma ziet er als volgt uit:

Morgensamenkomst, aanvang half 11:

opening: Ds. G. Blom van Meerkerk;
spreker: Ds. H. van Leeuwen van Driebergen. Onderwerp: Goddelijk onderwijs tot geloofsbetrachting (hoe deze 1. belemmerd, 2. beleefd, 3. bewerkt).

Pauze.

Middagsamenkomst, aanvang 2 uur:

opening: Ds. A. van Heteren van Werken-dam;
spreker: Ds. J. Tamminga van Burlington, Ontario, Canada. Onderwerp: Omgang met de Bijbel;
slotwoord: Ds. M. C. Tanis van Sliedrecht-centrum.

Het is de bedoeling om de ontmoetingsdag zo ongeveer 4 uur in de middag te sluiten. Dan kunnen allen, ook die uit het hoge noorden en het verre zuiden komen, nog tijdig naar huis vertrekken. De treinloop is gunstig, de wegen naar Sliedrecht zijn uitstekend, de parkeergelegenheid is voldoende en het kerkgebouw is erg ruim, zodat we vele bezoekers kunnen ont-

Er wordt gezorgd voor koffie en frisdrank. Er is een boekenstand, waar veel goede boeken te koop zijn. Een deel van de opbrengst komt ten bate van de zending, via de zendingscommissie van Sliedrecht-centrum.

Jongelui uit Sliedrecht-centrum zullen bij de boekenstand staan met cassettes met psalmen, die zij willen verkopen ten bate van het nieuwe orgel dat in het kerkgebouw zal worden geplaatst. Er liggen bij een bus ook kaartjes met het schoolgebouw voor Dundas en Hamilton.

Deze zijn voor belangstellenden beschikbaar. Men kan in de bus een gift voor de school kwijt, wat zeer gewaardeerd zal worden.

Na overleg met de politie is de regeling voor bussen en auto's als volgt: de bussen rijden bij het stoplicht op de Stationsweg recht door. Ze gaan bij de Hervormde kerk links de Kerkbuurt in en stoppen voor het kerkgebouw van de kerk van Sliedrecht-centrum.

Na het uitstappen van de bezoekers kunnen de bussen geparkeerd worden naast het modemagazijn Van Beuzekom. De bezoekers kunnen na 4 uur daar weer instappen. De bussen rijden dan in oostelijke richting tot de kruising dijk-uitbreiding en gaan dan linksaf.

Auto's moeten bij het stoplicht op de Stationsweg rechtsaf en dan de eerste straat linksaf. Daar is een parkeerterrein. De bezoekers moeten dan lopen naar het kerkgebouw.

Treinreizigers van beide richtingen kunnen met een bus om ongeveer 10 uur rijden van het station tot bij magazijn Verhoef recht tegenover het kerkgebouw. De bus staat weer gereed voor de trein van half 5.

Onder de zegen des Heeren kan het weer een goede dag worden, echt een ontmoetingsdag van hen die het Pand willen bewaren, dat de Heere ons heeft toebetrouwd.

Het bestuur van „Bewaar het Pand".

ALGEMENE DANKBETUIGING

Het is ons als familie een behoefte om al degenen die ons door hun medeleven hebben gesterkt en getroost, na het sterven van onze zo innig geliefde vader, schoonvader, groot- en overgrootvader

JAN VAN HETEREN

heel hartelijk en welgemeend dank te zeggen.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Sliedrecht, april 1981.
P.a.: Hugo de Grootstraat 56.

Begravenis van J. van Heteren

Het is haast nog niet in te denken, dat het werkelijkheid is, dat we onze gewaardeerde medewerker Van Heteren niet meer in ons midden hebben. Twee maanden geleden bereikte hij de 80-jarige leeftijd en toen hebben we hem nog bezocht, met vele anderen. Een paar dagen voor het ongeval, dat na ruim een week een einde aan zijn leven maakte, hadden we hem nog aan de telefoon. Een dag later kregen we het artikel dat in het vorige nummer van ons blad is opgenomen. En nu is zijn lichaam aan de school der aarde toevertrouwd.

Br. Van Heteren is donderdag 2 april j.l. onder zeer grote belangstelling te Slidrecht begraven. Ds. Tanis had de leiding. De familie kwam met de genodigden eerst samen in het rouwcentrum. Ds. Tanis las Psalm 27 en sprak zeer gepast over vs 10: Mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de Heere zal mij aannemen. Dat eerste gold voor David, maar door genade ook het tweede. Spreker wees er met nadruk op, dat het daarop aankomt in het leven van de kinderen en van ons allen.

We gingen met vele volgauto's achter de lijkauto naar de begraafplaats, waar al heel veel belangstellenden wachtten op onze komst. Er stonden vele schoolkinderen bij elkaar. Br. Van Heteren had een bekende plaats in Slidrecht. Hij was vele jaren ouderling geweest en vaak afgevaardigde geweest naar meerdere vergaderingen, ook naar de generale synode. Hij was nu al vijftien jaren voorzitter van het bestuur van de eigen schoolvereniging. Tot de arbeid die tot het laatst zijn warme belangstelling had behoorde die voor Bewaar het Pand. Voorzover zij niet verhinderd waren toonden alle medewerkers aan ons blad hun belangstelling.

Toen de kist ter aarde besteld was sprak Ds. Tanis een zeer ernstig woord, waarbij hij de familie van de overledene gedacht en zich ook richtte tot de talrijke schare en tot de schoolkinderen. Duidelijk liet Ds. Tanis uitkomen, dat hier mocht gelden: Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave, niet uit te werken, opdat niemand roeme. Het was alleen door de verdiensten van Christus, De spreker waarschuwde ernstig voor zelfbedrog en deed de boodschap van het evangelie horen. Daarna mochten we namens Bewaar het Pand een woord spreken, waarbij we als uitgangspunt namen, dat br. Van Heteren een man van de praktijk was geweest, ook in geestelijk opzicht, waarvan de kerk en zo ook wij als Bewaar het Panders hebben mogen profiteren. Vervolgens sprak een bestuurslid van de school zeer waarderende woorden en tenslotte het hoofd van de school, die wees op de betekenis die de overleden voorzitter voor de school, maar ook voor het personeel en de kinderen had gehad. Daarop zongen de kinderen Ps. 68 : 5. Het was alles steilvol, waarbij niet het schepsel werd verheerlijkt, maar waarin naar voren kwam de genade, die de Heere aan een zondaar bewezen had. Velen maakten in de aula nog gebruik van de gelegenheid om de familie te condoleren. Daarop ging deze met de genodigden weer naar het rouwcentrum, waar Ds. Tanis de rouwplechtigheid met het lezen van een gedeelte van Spreuken 8 en gebed sloot.

We bleven nog wat bij de familie achter en zo kwamen we in kleine kring nog tot een persoonlijk gesprek. Onder de indrukken van de goedheid des Heeren gingen we naar huis. Het was wel een droeve dag, maar de Heere had het alles welgemaakt.

Br. Van Heteren heeft zijn wens verkregen. De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn.

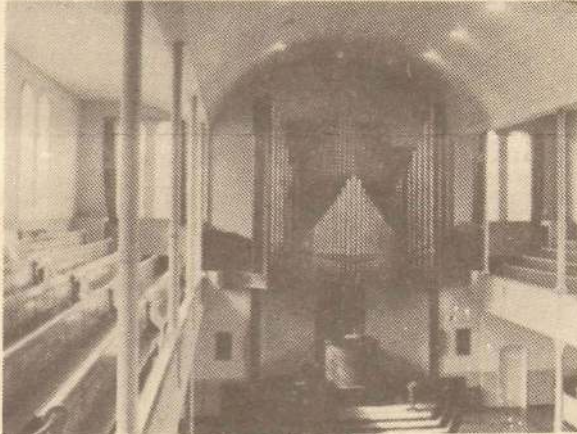
B.

Rotterdam - Kralingen

Deze gemeente kwam vorig jaar tot het verband van de Chr. Geref. kerken over. Zij ontstond vijftig jaar geleden door de arbeid van Ds. Daan Overduin, in vroeger dagen welbekend. Deze hoorde eerst tot de Gereformeerde Gemeenten, maar brak samen met zijn broer Ds. J. Overduin te Slidrecht met dat kerkverband. Samen vormden zij de Gereformeerde Gemeenten in H.V. (Hersteld Verband). De opvolger van Ds. D. Overduin was zijn zoon P. Overduin. Het was 30 maart j.l. 34 jaar geleden, dat deze zich aan de gemeente verbond. Met ingang van 1 oktober

i.l. is Ds. P. Overduin met emeritaat gegaan in verband met zijn gezondheidstoestand. Hij kan onze kerken nog wel eens of tweemaal per zondag dienen.

Aanvankelijk werden de diensten in de gemeente van Ds. D. Overduin in een lokaal gehouden, in het centrum van de stad, later in een lief kerkgebouwtje, dat echter wegens sanering ontruimd moest worden. Men was toen in de gelegenheid een kerkgebouw in Kralingen over te nemen van de Gereformeerde kerk aldaar. Dat gebouw was wel wat groot voor de kleine gemeente van 260 leden en doopleden, maar toch werd tot de koop besloten en zo kerkt men al enige jaren in dit mooie gebouw. De plaats is niet ongunstig, want de kerkangers wonen over de hele stad verspreid.

De kerkeraad beriep in overeenstemming met de gemeente Ds. P. Beekhuis van Noordeloos. Deze nam het beroep met vrijmoedigheid aan. Op 31 maart j.l. werd hij door Ds. P. Overduin in Kralingen bevestigd. Deze sprak over 1 Petrus 5 : 2a. Na de prediking werd het formulier voor de bevestiging gelezen en vond de bevestiging plaats. Daarna deed Ds. Beekhuis zijn intrede met de tekst 1 Corinthen 9 : 16. Er volgden nog enkele toespraken.

Bij deze gelegenheid was het kerkgebouw nagenoeg geheel gevuld door de vele genodigden en belangstellenden. Velen gingen laat in de avond dankbaar naar huis. Hierboven vindt men een interieur-foto van het kerkgebouw.

B.

VOOR DE JEUGD Het Zonnekind 9.

Beste Jongelui !

„Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot baren man: Er kwam een Man Gods tot mij. Wiens aangezicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeer vreselijk; en ik vraagde Hem niet van waar Hij was, en Zijn naam gaf Hij mij niet te kennen.”

Richt. 13 : 6.

De vrouw van Manóah was dus een bevoorrechte vrouw. Want niet een ieder is het gegeven om een ontmoeting met de HEERE te hebben. Het is Gods vrijmachtig welbehagen waardoor dit gewerkt wordt. Dat zal een ieder moeten onderschrijven die een ontmoeting met de Heere in zijn leven kennen mag. Want men is niet beter of waardiger dan andere mensen, die de Heere voorbijgaat. Hij maakt onderscheid, waar het door de zonde niet is. Ja, zo wordt dat dan gezegd.

Deze manier van zeggen dreigt uit de tijd te raken. Men zegt dan: Onze jonge mensen bedienen zich tegenwoordig van andere woorden. Zij zeggen het niet meer zoals de ouden dat deden en nog wel doen, zo hier en daar. Zij hebben nu een eigen woordschat. Nu, daar ben ik heus niet blind voor. Ik wil graag luisteren naar jonge mensen, ook als zij het dan op hun manier zeggen. Toch ben ik wel eens bang, dat als men die oude en vertrouwde uitdrukkingen loslaat, men dan gevaar loopt om met het badwater ook het kind weg te werpen. Met andere woorden: Men laat dan niet alleen de uitdrukkingen los, doch datgene wat er mee bedoeld wordt wordt tegelijkertijd ook losgelaten. En dat mag zonder meer niet. Want al is het dat de vormen veranderen, al is het dat we een levende taal hebben, de dingen waar het om gaat blijven toch dezelfde.

„Toen kwam deze vrouw in.....” Dat betekent dat zij in haar huis kwam. Zij was dus buiten haar huis toen die Engel des Heeren haar ontmoette. Waar dit precies

gebeurd is, weten we niet. De plaats is ook minder belangrijk. De vrouw heeft het zelf wél geweten, want zij was er zelf bij. Zo is het met een ieder die een dergelijke bevinding heeft. Men is er altijd zelf bij. Het is altijd een zaak van strikt persoonlijke aard. Het kan gebeuren op het werk. De fabriek, het kantoor, de school, op het land en vul verder zelf maar in. De Heere is overal tegenwoordig. Hij is nergens in te sluiten.

De levendige ontmoetingen met God hebben bijzonder plaats in Zijn huis. Daar wil Hij bijzonder tot Zijn kinderen spreken. Dit houdt dan ook in, dat als men de stem des Heeren horen wil, dat men daar moet zijn, waar de Heere Zijn Woord laat verkondigen. Vergeet ook dit niet. Paulus zou zeggen: „en laat ons de onderlinge bijeenkomsten niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet dat de dag nadert.....” Hebr. 10 : 25 v.v.

Toen kwam deze vrouw in en sprak tot haren man.....

Waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over. Deze vrouw geloofde en daarom sprak zij. Ps. 116. Hoe kan het ook anders. Zulk een grote belofte gekregen te hebben aangaande de geboorte van een verlosser en dan daarover zwijgen. Het is niet mogelijk. Eerder zouden de stenen der straat gesproken hebben indien deze vrouw gezwezen zou hebben. Want niet alleen zou er aan haar onvruchtbaarheid een einde komen, maar er zou ook een verlosser komen, die hen verlossen zou van de hand der filistijnen. Het spreken van deze vrouw wordt alleen verstaan door degenen die deze vrouw kunnen verstaan in de omstandigheden waarin zij verkeerde. Wie zijn eigen onvruchtbaarheid niet kent en wie ook van de druk van de vijanden niet afweet, begrijpt er niets van. Doch wie eigen onvruchtbaarheid kent en ook geen verlosser, noch de verlossing zelf teweeg kan brengen, begrijpt deze vrouw. Na een wezenlijke Godsontmoeting wil men daar dan ook uiting aan geven.

Zij sprak tot haren man. Deze lag haar uit de aard der zaak het naaste. Bij datgene wat haar was wedervaren had ook haar man belang. Hij ging ook gebukt onder het kinderloze huwelijk, en de verdrukking van de filistijnen. Zij waren ten deze een. Zij leefden niet naast elkaar, maar met elkaar. Zij waren in natuurlijk en ook in geestelijk opzicht, lotsgemeen.

Dat is een voorrecht apart. Want hoeveel huwelijken zijn er niet, waar man en vrouw wel samen leven, en echt naast elkaar leven. Er is geen geestelijke gemeenschap. Men kan over allerhande dingen samen spreken, behalve over datgene wat voor beiden van belang is voor de eeuwigheid. Dan gaan de wegen uit elkaar. Een van de twee kent dan het leven en een van de twee kent het leven niet.

Hier moet ook de vrijmacht Gods worden opgemerkt, die het geeft aan wie Hij wil, zie Rom. 9, terwijl anderzijds ook een ieder zijn verantwoordelijkheid moet beseffen. Ik denk hier bijzonder aan onze jonge mensen, als ze er aan denken een levensgezel te zoeken. Het is dan echt niet om het even met welke jongen men gaat of met welk meisje men aanspant. Want als er geen geestelijk contact is, dan mankeert er iets aan. Het kan dan misschien uiterlijk nog wel goed gaan, doch innerlijk verstaat men elkander niet. En dan gaat op de meest belangrijke punten het leven toch uit elkaar, al gaat men dan nog niet van elkaar.

Laten mijn jonge vrienden en vriendinnen niet denken dat dit zaken zijn van ondergeschikt belang, want dat zijn het beslist niet. Het zijn ook geen zaken die in de toekomst zichzelf wel oplossen. Want de ervaring heeft ons geleerd dat dit in minstens negen van de tien gevallen niet het geval is. Wel het tegendeel. Als men na de sluiting van het huwelijk tot de nuchtere werkelijkheid van het leven is teruggekeerd, dan laat zich de opvoeding toch niet verloochenen. Men gaat dan ieder een kant uit. De man naar het voetbalveld en de vrouw naar de kerk. Of terwille van de zogenaamde vrede gaat dan de andere partij die van huis uit nog wel anders weet, toch maar met de verkeerde partij mee. Je kunt daar toch altijd geen ruzie over zoeken, zo zegt men dan. Terwijl men vergeet, dat als men samen de brede weg bewandeld heeft, men ook samen in het

verderf terecht komt. En dan kan men elkander niet meer helpen. Dan zal het verkeer van de een in de hel, het verkeer van de ander aldaar nog verergeren.

Gelukkig was het bij Manóah en zijn vrouw anders. Zij kon met haar man praten over hetgeen haar wedervaren was. En dat deed zij dan ook. „Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot haren man, zeggende: Er kwam een Man Gods tot mij, Wiens aangezicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeer vreselijk; en ik vraagde Hem niet vanwaar Hij was, en Zijn naam gaf Hij mij niet te kennen.” Wie hier goed luistert verneemt uit het verhaal van deze vrouw een zekere blijdschap. Zij was over het gebeurde gewoon opgetogen. Het was ook geen kleine zaak zulk een ontmoeting te hebben. Of de vrouw al ten volle begreep dat zij daadwerkelijk met een Engel te doen gehad heeft, laat zich als een vraag stellen. Want als jullie vers 20 lezen, dan is het alsof daar eerst ten volle voor hen gaat leven, Wie de Persoon nu werkelijk geweest is, waar deze vrouw in eerste instantie mee te doen gekregen had. Doch hoe het ook zij, zij had er wel iets bijzonders in gezien. Want Zijn aangezicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeer vreselijk. Het woord vreselijk moet hier niet in negatieve zin worden opgevat, als zou het verschrikkelijk geweest zijn om aan te zien, op een zodanige wijze dat het niet om aan te zien was, zoals wij b.v. het woord vreselijk

wel eens gebruiken om een heel erg ongeluk weer te geven. Het woord vreselijk heeft hier de betekenis van „ontzagwekkend”. Er ging van deze verschijning iets uit. Iets majesteitelijks, iets bovennatuurlijks.

De vrouw was er op een gepaste manier diep van onder de indruk gekomen. Ik geloof het wel zo te mogen zeggen: Zij verheugde zich zeer over het gebeurde, doch zij deed het met beving. Ja, vergeet vooral dat laatste ook niet. Want juist als men een ontmoeting met God heeft door de toepassende werking van de Heilige Geest, dan ontdekt men altijd tegelijkertijd wie men zelf is. Men is en blijft toch altijd een zondig mens. Zodat bij een dergelijke gebeurtenis God groot gemaakt wordt en de zondaar klein.

Ieder die hier weet van heeft, zal dit onderschrijven. Gelukkig degenen die dat doen mogen.

Gelukkig ook diegene die met zijn vrouw of man, jongen of meisje spreken kan over God en Goddelijke zaken. Zij zijn dan één in nood, en zullen uiteindelijk ook samen in de redding delen.

Ik hoop dat alle gehuwden en nog niet gehuwden elkander zullen verstaan, door één Geest geleid.

En nu tot ziens in Slidrecht D.V. op 25 april. Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (69)

16. Samuel Hughes, een mijnwerker van Shropshire (7).

Deze vrijmoedigheid was vergezeld van zo'n nederigheid, dat alleen hij het kan verstaan aan wie de Heere het door Zijn Geest geopenbaard heeft. Het is een mysterie. O, de verandering tussen de vorige sabbath en deze! Ik kon niet anders dan zeggen: „O Heere, hoe komt het? Ik draag Uw Naam. Ik ben een aangenomen kind van U. Waarom zou ik als een vreemde zijn?”

's Avonds bracht de Heere op een zeer zoete wijze in mijn herinnering wat ik acht jaar geleden ondervonden had, namelijk: „Een vrouw wanneer zij baart heeft droefheid..... maar (dit waren de woorden die mij troostten) Ik zal u wederom zien en uw hart zal zich verblijden en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen”. Maar dit gaf mij niet de rust, die ik nodig had, maar er was iets dat in mijn hart fluisterde, alsof de Heere Jezus Christus het mij in herinnering bracht en zei: „Heb Ik u niet gezegd, dat Ik u weer zou zien en dat uw hart zich zou verblijden en dat niemand uw blijdschap van u wegnemen zou?” O, hoe sprong mijn hart op van vreugde en onmiddellijk antwoordde ik: O ja, ja, Gij hebt deze woorden tot mij gesproken in dat uur van grote ellende. (Zie hoofdstuk X.) En mijn ziel maakte de Heere groot.

De volgende dag, maandag, bleven deze dingen en niemand kan de vreugde vertellen, die ik gevoelde toen ik naar The Grove liep. Op die dag had ik een zoet gezicht van die lage plaats waar de Heere Jezus met Zijn discipelen over spreekt. Ik vond het zo fijn haar weer te vinden: „Zo ziet omhoog en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is. „Deze laatste woorden verwekten grote vrees in mijn hart, dat de duivel binnen zou komen en mij verheven inbeeldingen en ijdele en uitbundige bespiegelingen voor ogen zou stellen en een oorzaak zou zijn, dat ik die ware geestelijke en goddelijke zaak, die de Heere mij in het hart gegeven had, zou verliezen. Ik smeekte ernstig tot de Heere, dat Hij mij geen ijdele dromen zou doen volgen.

Op de woensdagavond-bijeenkomst viel er één opmerking, die gemaakt werd, met vrees op mijn ziel. Mr. Bourne sprak over de noodzakelijkheid van het teder opmerken en koesteren van deze verborgen ingevingen van de Heilige Geest en hij zei: „O, wees hier erg voor op uw hoede, dat geen afdwalende gedachten u de ware vrede ontnemen!”

Het behaagde de Heere deze genadigde gunst ten opzichte van mij gedurende vele dagen te bestendigen, zodat ik niets anders kan zeggen dan: „O, smaakt en ziet, dat de Heere goed is, en gezegend is de man, die zijn vrouwen op Hem stelt”.

Aan het einde van zijn bezoek schreef Mr. Bourne aan Matilda: „Ik kan u niet vertellen welk een beroering mijn komst in deze plaats teweeg gebracht heeft, hoe erg vijandig de boeren zich voordoen, hoe de hulpprediker, daartoe stilzwijgend uitgelokt, tegen mij preekt, zonder namen te noemen. Uw vader is erg vriendelijk geweest. Hij zag mijn dochter in de koets met juffrouw Catharine op weg naar Shewsbury en was erg vriendelijk en wenste, dat ze, als ze last van de kou hadden, die nacht de koets zouden houden en het zich gemakkelijk zouden maken. Hij zij ook, dat hij het fijn vond, dat zijn familie vriendelijk voor mij was en wenste dat zijn dochters mij zouden bezoeken”. Maar Mr. Bourne had geen persoonlijke gesprekken meer met hem.

De 18e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbuma-zending

wordt D.V. gehouden
donderdag 30 april 1981, in de
IJsselhal te Zwolle, tel. 5200 - 11843.

De hal staat aangegeven op de A.N.W.B. borden
en is gelegen aan de voet van de rijksweg,
omgeving Station.

AANVANG 11 UUR.

SPREKERS:

1. **Ds. F. Mallan, Rhenen, 2e Voorzitter Opening.** (in verband met het verblijf van de 1e V.Z. Ds. C. Smits in het buitenland).
2. **Ds. Donald MacLean van Glasgow. Toespraak heer L.M.P. Scholten.**
3. **Ds. P.J. Dorsman van Staphorst.**
- PAUZE
4. **Ds. J. van Prooijen van Rhenen.**
5. **Ds. A. de Waard van H.I. Ambacht.**
6. **Ds. S. de Jong van Katwijk aan Zee.** (Slotwoord)

Vóór en na de vergadering en tijdens de pauze
gelegenheid om kennissen te ontmoeten en de
kramen van de dameskransen en boekh. te
bezoeken. Ruime parkeerterreinen enz. zijn
beschikbaar.

Om het parkeren te bevorderen verdient het
aanbeveling om een letter Z. op de voorruit
der auto's aan te brengen, welke voor dit doel in
ons maandblad wordt afgedrukt.

De Ned. Stichting ondersteunt het geestelijk en
medisch zendingswerk van de Vrije Presb. Kerk
van Schotland. Deze Kerk werkt reeds meer dan
70 jaren in Zimbabwe (Rhodesië) en mocht
tijdens de oorlogstoestand haar werk voort-
zetten, uitgenomen het ziekenhuis te Mbuma,
hetwelk thans wordt heropend.
Ook zijn er nieuwe kerkjes in aanbouw.

De aanvragen om bijstand komen steeds weer
binnen.

Penningmeester Mbuma-zending, Putten, giro
1618570.

Toezening van het in kleuren geill. maandblad
der Stichting aanvragen bij Secr. Mbuma-
zending, postbus 649, 1200 AP Hilversum.
Zendingsbusjes en materiaal voor scholen, e.a.
aanvragen bij de heer H.J. Veenema, Laarder-
weg 241, 1403 RK Bussum. Tel. 02159-15115.
Goede gebruikte kleding kan gezonden worden
aan: de heer A. Barth, Frisostraat 1, 3295 CE
's Gravendeel. Tel. 01853-2159. (Of op de a.s.
zendingsdag worden afgegeven bij de vracht-
auto's uit 's Gravendeel).

ELK MOMENT
kan de nieuwe druk van het
boekje
DE DROEFHEID NAAR GOD
door Prof. G. Wisse
binnengekomen. Dit veel ge-
vraagde belijdenisgeschenk
kan dus weer op tijd
geleverd worden.
Prijs f 16,90, gebonden in
kunstleren band.
Bestel direct bij uw leverancier:

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4 - 14,
3061 CS Rotterdam.
Postbus 4209,
3006 AE Rotterdam.
Tel. 010 - 111607.

**UW ADRES VOOR BOEKEN EN
GRAMMOFOONPLATEN!**

DUIZENDEN KINDEREN LIJDEN HONGER

Elke dag sterven 10.000 mensen door
gebrek aan voedsel. Terwijl wij aan niets
gebrek hebben. In verschillende delen
van de wereld hebben vooral de kinderen
veel te lijden. Voor velen is het nog een
kwestie van weken..... en dan is het
te laat. Snelle hulp is dubbele hulp.

„Geeft gij hun te eten”.
Lukas 9 : 13a.

Voor f 35,- per maand kunt u een kind
financieel adopteren.

Inlichtingen: J. Slot, Rembrandtlaan 10,
Doorn. Tel. 03430 - 4103.

Jongens met hongeroedeem